

Joves i serveis bibliotecaris

Propostes de millora

Informe final, gener de 2015

**Diputació
Barcelona**

© Diputació de Barcelona

Juny de 2015

Edició i coordinació: Gabinet de Premsa i Comunicació de la Diputació de Barcelona

Dipòsit legal: B 16143-2015

Índex

Introducció	4
Punt de partida	6
Els joves i la biblioteca pública	6
La situació municipal en la joventut	7
Propostes de treball per àmbits	10
Propostes inicials al voltant de les biblioteques i els joves	11
Propostes de millora en l'àmbit dels serveis	12
Propostes de millora en l'àmbit de la col·lecció	15
Propostes de millora en l'àmbit dels espais	18
Propostes de millora en l'àmbit de les activitats	21
Propostes de millora en l'àmbit de la comunicació	25
Propostes de millora en l'àmbit dels recursos humans	27
Conclusions: alguns consells a seguir	28
Annexos	30
Annex 1. Composició del grup de treball	31
Annex 2. Pràctiques amb joves en les biblioteques participants	32
Annex 3. Abstracte de l'estudi:	
«Actituds i expectatives dels joves vers la biblioteca pública»	41

Introducció

Origen del document i objectiu del treball

Aquest document respon a l'interès de la Gerència de Serveis de Biblioteques (GSB, d'ara endavant) en millorar els serveis que ofereixen les biblioteques de la Xarxa de Biblioteques Municipals (XBM, d'ara endavant) adreçats al públic jove i és el resultat de la línia de treball que s'ha impulsat i que s'exposa a continuació.

Fases i metodologia del treball

El treball es va desenvolupar en tres fases, en cadascuna de les quals es va emprar una metodologia diferent per adequar-la a la naturalesa i els objectius de les tasques realitzades.

La primera fase, vinculada a l'obtenció d'informació, va consistir a fer una aproximació a la relació entre els joves i la biblioteca pública a partir de:

- Informació disponible: lectura i presa en consideració de dades sociodemogràfiques sobre joventut i de dades quantitatives sobre l'ús dels serveis bibliotecaris per part del públic jove a la XBM.
- Informació no disponible: coneixement dels objectius, desenvolupament i conclusions de l'estudi (el títol complet del qual és «Actituds i expectatives dels joves vers la biblioteca pública», estudi de joves d'ara endavant) sobre l'ús, les necessitats i les expectatives del públic jove envers les biblioteques públiques.

Els objectius de l'estudi eren:

- conèixer els hàbits i el consum d'oci dels joves vinculats a la cultura (àrees d'interès, activitats culturals més habituals i contextualització),
- conèixer la valoració de les biblioteques públiques (serveis que coneixen, ús actual dels serveis, comunicació amb la biblioteca, valoració del servei), i
- fer una prospectiva sobre expectatives i necessitats (exploració: com haurien de ser els serveis cap als joves, oferta, accessibilitat, comunicació...).

Per primer cop en els estudis d'usuaris que s'han impulsat des de la GSB, la metodologia de l'estudi va ser qualitativa, a través de cinc dinàmiques de grup constituïdes a partir de tres variables:

- la seva relació amb la biblioteca (usuaris actius i usuaris no actius),
- el seu moment vital (estudiants, no estudiants, treballadors i ni-nis) i
- el lloc de residència (Barcelona, Terrassa, Sabadell, Viladecans, Olesa de Montserrat, Badalona, l'Hospitalet de Llobregat i Vilassar de Mar).

La segona fase es va centrar a contrastar els resultats de la informació recollida amb l'experiència i el coneixement professional. A partir de les conclusions de l'estudi, la GSB va impulsar la creació d'un grup de treball¹ format per tècnics de la GSB, bibliotecaris amb experiència en serveis per a joves i tècnics de joventut de l'Oficina del Pla Jove de la Diputació de Barcelona. El grup tenia com a objectiu elaborar unes propostes d'actuació en l'àmbit dels serveis bibliotecaris per a joves que servissin per orientar el disseny i les estratègies de gestió dels serveis adreçats a aquest col·lectiu. En aquesta etapa es va aprofundir i reflexionar sobre la situació actual dels joves i sobre les possibles causes de les seves actituds vers el servei bibliotecari, les opinions que en manifesten i els hàbits d'ús que tenen en emprar-lo.

La tercera fase va consistir a elaborar propostes d'actuació en diferents àmbits de l'activitat que desenvolupen els serveis bibliotecaris. És una etapa centrada en l'acció, en la identificació, selecció i priorització de propostes viables, sintetitzades en recomanacions concretes i útils per recollir-les en els plans d'acció que elaboren les biblioteques, que és l'objectiu fonamental del present informe.

El procés de treball es va iniciar durant el darrer trimestre de 2013, amb el disseny i execució de l'estudi de joves, l'entrega dels resultats del qual es va fer a principis de 2014. El treball presencial amb el grup d'experts va consistir en dues sessions de cinc hores, el 27 d'abril i el 29 de maig. En la primera sessió es va considerar la relació actual entre la biblioteca pública i els joves a partir de la documentació ja esmentada, i es va reflexionar sobre l'enfocament dels serveis i de la gestió de la col·lecció. L'objecte de les reflexions i el treball de la segona sessió van ser els espais i el seu disseny, la dinamització d'activitats i la comunicació en relació sempre amb el públic jove. El treball s'acaba a finals d'any amb l'elaboració d'aquest informe.

Estructura del document

El document té una estructura que segueix en bona part el desenvolupament dels treballs del grup d'acord amb la metodologia proposada. En el primer apartat, Punt de partida, es presenta una breu anàlisi de l'estat i la realitat actual de la relació entre públic jove i biblioteca pública. En el segon apartat –el més extens del document–, Propostes de treball per àmbits, queden identificats sis àmbits de possible intervenció i es recullen sistemàticament les propostes d'actuació que per a cada àmbit va formular el grup d'experts. A més, també s'inclouen unes breus referències a experiències i bones pràctiques que en relació amb les propostes formulades ha conegut el grup de treball. Tanquen el cos del document unes breus Conclusions en forma de recomanacions bàsiques que cal tenir en compte a l'hora de planificar millores i prestar serveis bibliotecaris adreçats a joves. Als annexos es pot trobar el detall de la composició del grup d'experts; una fitxa descriptiva de cadascun dels equipaments que ha participat en el grup, amb vincles als principals projectes que desenvolupen amb joves i per als joves; i un extracte o resum de les aportacions principals que fa l'estudi de joves, per àmbits.

---

¹ Podeu consultar en detall la composició del grup de treball a l'annex 1 d'aquest document.

Punt de partida

Els joves i la biblioteca pública

Els serveis que s'ofereixen des de la XBM

Les biblioteques públiques adrecen els seus serveis a la totalitat de la població, ofereixen col·leccions i serveis que intenten cobrir tots els usos potencials i unes instal·lacions agradables i confortables per a tothom. Els joves són receptors dels serveis que s'ofereixen des de les biblioteques públiques i actualment es comença a treballar amb ells perquè també siguin creadors de productes i serveis. Les col·leccions que es plantegen són generalistes, per a tots els públics, sense una organització específica per a grups d'edat, i, malgrat això, la XBM conté una oferta que és propera als joves. Quant a espais, la realitat actual és que en general no s'aposta per crear un espai diferenciat per a joves, com sí que s'ha fet amb altres públics (com ara els tradicionals espais infantils). I pel que fa a activitats, no hi ha hagut una diversitat específicament orientada per a joves, en general, i per això tampoc no són gaire consumidors de la nostra oferta. És aquí on incideix el canvi de paradigma: participació com a idea clau per canviar aquest escenari i fer que els joves se sentin més propers a la biblioteca.

Les dades estadístiques d'ús de les biblioteques per part dels joves

Una mostra de la capacitat de servei cap als joves la tenim en les dades estadístiques de què disposem a la GSB sobre l'ús que en fan dels nostres serveis. En primer lloc, cal aclarir que reben la consideració de joves a la nostra base de dades les persones d'entre 15 i 24 anys.

A 31 de desembre de 2013, els joves representen un 9,3 % de la població de la província de Barcelona, però només són un 16,9 % dels usuaris inscrits a les biblioteques i aquest darrer any han representat un 12,8 % de les altes de carnet. El 46 % de la població en general té el carnet, un 75 % si mirem només els joves. Això vol dir que els joves estan més àmpliament representats en la nostra base de dades del que ho estan en la població (estan 7,6 punts per sobre, a nivell percentual).

Quant a la seva activitat registrada, representen un 16,3 % del total dels usuaris actius. Un 13 % dels usuaris del servei de préstec són joves, igual que el 18 % dels d'Internet i més i el 39 % dels de Wi-Fi. En tots els casos, els usos estan per sobre de la representació de la població (que és del 9,3 %).

Però només disposem de les dades relatives a l'ús dels serveis pels quals es requereix el carnet (a través de les dades dels usuaris actius), per la qual cosa també tenim un angle fosc relatiu als usos de la biblioteca que no requereixen l'ús del carnet. És per això que s'encarrega un estudi sobre les necessitats i expectatives dels usuaris joves.

L'estudi de joves

Aquest estudi ens informa sobre certs aspectes genèrics de la vida dels joves:

- estan en un moment vital amb gran necessitat de socialitzar-se (es refugien en els amics),
- el temps és compartit amb amics com a activitat més mobilitzadora (es mouen en grup),
- tenen un consum cultural molt immediat, amb poc aprofundiment.

Quant a les expectatives i necessitats, els joves:

- creixen i evolucionen però senten que la biblioteca no els acompanya en aquest procés (com sí ha fet durant la seva etapa infantil);
- a la biblioteca troben un espai poc adaptat a les diferents necessitats (excés de silenci <-> excés de soroll);
- un to/ambient acadèmic i seriós (cultura com a sinònim d'avorriment, exigència i contenció);
- uns continguts poc adequats al que demanen (col·leccions poc actuals i desfasades respecte a la moda), i
- una comunicació mínima per mailing i poc adaptada (no poden triar els continguts que volen rebre).

Però alhora, mostren un gran desconeixement dels serveis de la biblioteca, quant a activitats, avantatges del carnet, Biblioteca Virtual, etc.

Per a més informació, podeu consultar el relat i el vídeo de la presentació de l'estudi de joves que es va fer a la VI Jornada de Foment de la Lectura el 31 març 2014 al Prat de Llobregat,² o bé podeu consultar a l'annex 3 el resum dels principals resultats de l'estudi de joves, estructurat per àmbits de treball.

La situació municipal en la joventut

Polítiques de joventut

Les polítiques de joventut es podrien definir com el conjunt d'actuacions que desenvolupen els locals per facilitar la realització del projecte de vida de les persones joves i el seu apoderament, tenint sempre present la diversitat de models de vida.

² www.biblioteca.elprat.cat/presentacio3_1/_5G1ICS7tAW67dY14DOg43cnYX6Q3Vn6hGMym-NLXaX_i45M2hxFNsw

La Diputació de Barcelona, a través de l'Oficina del Pla Jove, desenvolupa polítiques de joventut des de l'any 1984. La seva tasca se centra a donar suport a l'orientació, la reflexió i la formació dels professionals; el suport en la implementació de programes i serveis municipals, així com a entitats que treballen la franja jove-adolescent. A més, des de l'any 1995 es promouen plans locals de joventut³ amb la voluntat de dotar els municipis d'un document de planificació estratègica per dissenyar unes polítiques de joventut que donin resposta a les necessitats en l'àmbit local.

Una de les condicions prèvies en el moment de dissenyar unes polítiques de joventut coherents, útils i eficients és aconseguir una bona capacitat d'interlocució amb els joves. Per garantir aquest bon nivell cal disposar de recursos humans, pressupost i capacitat de decisió (com en les altres polítiques locals), però també calen espais de referència. Els espais de referència són llocs on els joves es troben a gust, còmodes, i en els quals desenvolupen algun tipus d'activitat. Un espai de referència és el lloc ideal per establir-hi contacte i per fomentar la capacitat d'interlocució amb els joves. D'aquets espais n'hi ha de tres tipus:

- Espais de referència juvenils espontanis: són aquells que adopten els joves com a propis de manera espontània com una plaça, un bar, etc.
- Equipaments públics: són els equipaments que presten serveis o acullen activitats on hi són presents els joves. El cas més evident són els instituts, però també tenim els centres cívics, llocs d'esport... i les biblioteques.
- Equipaments juvenils: són els que han estat específicament ideats per desenvolupar-hi polítiques de joventut. Estan especialitzats en l'atenció als joves i és on sovint trobem el Punt d'Informació Juvenil (PIJ).

Els PIJ (punts d'informació juvenil)

Els PIJ són serveis que ofereixen informació, orientació, assessorament, acompanyament i tramitació de serveis. Sempre seguint els principis establerts a la Carta ERYICA, elaboren informació i la dinamitzen. Els PIJ han de donar un servei integral al jove i, el més important, hi ha d'haver atenció personalitzada.

La informació s'entén com el procés complet d'accés al coneixement, per aquest motiu esdevé tan important. De fet, el Pla Nacional de Joventut de Catalunya⁴ (PNJCat) estableix la informació juvenil com a eina cabdal, ja que, en el panorama d'infoxicació,⁵ se'ns planteja el repte de transformar la informació en coneixement i fer que els joves puguin accedir als recursos i prendre les decisions que els siguin més adequades.

³ El Pla Local de Joventut, a grans trets, és un eina de plantejament estratègic que permet definir objectius, concretar les línies de treball, les accions i els recursos, en un determinat territori per tal d'oferir respostes a les necessitats de les persones joves i canalitzar les seves iniciatives. Consta d'un diagnòstic, on es fa una radiografia de la realitat del municipi i dels recursos existents per a la joventut, una fase de propostes i un sistema d'avaluació.

⁴ El Pla Nacional de Joventut és el marc de referència per a la política de joventut de Catalunya, l'eina per definir, impulsar i coordinar les polítiques de joventut d'arreu del país, i garantir l'autonomia personal dels joves i les joves i l'equilibri territorial i la cohesió social del país.

⁵ Infoxicació és l'excés d'informació que provoca en el receptor la incapacitat per comprendre-la i assimilar-la.

Destinataris

Els destinataris de les polítiques de joventut, i dels PIJ, són els joves de 12 a 30 anys. Tot i que la Llei de polítiques de joventut considera joves les persones de 16 a 29 anys, preveu que en alguns temes es pugui treballar amb altres edats més joves i més tardanes. D'acord amb això, la realitat local porta els municipis a actuar per franges diferenciades, normalment de 12 a 16 anys i de 16 a 30 anys.

Agents de joventut

Finalment, també cal parlar dels agents necessaris per desenvolupar polítiques de joventut. Per fer-ho, cal comptar amb tots els agents implicats en el desenvolupament del dia a dia dels joves. Són importants les figures específiques de joventut, com els tècnics de joventut, els informadors i els dinamitzadors però també els tècnics dels diferents departaments que poden treballar amb joves: educació, cultura, esports, salut, benestar social, promoció econòmica i, per descomptat, els equips de biblioteques.

No podem oblidar els agents que no estan dins els ajuntaments però que formen part de la vida diària dels joves: professorat d'instituts, els centres on fan activitats, entrenadors...

Els plans locals de joventut ajuden a visualitzar tots aquests agents i permeten poder establir línies d'actuació conjuntes.

Necessitat de transversalitat

Però de la teoria a la realitat hi ha, sovint, un desnivell molt gran. Ens podem trobar amb moltes realitats locals ben diferents: tècnics de joventut que fan d'informadors i dinamitzadors, tècnics que porten diferents departaments, tècnics compartits amb diferents municipis i fins i tot que no hi hagi tècnic de joventut.

Però de joves sí que n'hi ha a tots els municipis. Per tant, ara, més que mai, cal treballar de manera transversal per poder optimitzar els recursos existents que, sovint, són pocs. L'objectiu de tots plegats és acompanyar els joves tan bé com puguem des de les nostres posicions. Fem-ho plegats, doncs.

Propostes de treball per àmbits

A partir d'una pregunta inicial en què es qüestionava si és pertinent o no el servei que s'està oferint als joves, les sessions de treball del grup d'experts es van estructurar en els àmbits següents, estructura que també dóna forma al contingut del document:

- Propostes inicials al voltant de les biblioteques i els joves
- Propostes de millora en l'àmbit dels serveis
  - Accés a la informació, autoformació
  - Horaris
  - Voluntariat
  - Oferta de serveis (Internet, Wi-Fi, préstec)
  - El carnet d'usuari
  - La Biblioteca Virtual
- Propostes de millora en l'àmbit de la col·lecció
  - Contingut (temàtica, suport)
  - Exposició, presentació, dinamització
  - Accés a la col·lecció
- Propostes de millora en l'àmbit dels espais
  - Usos (espais de silenci, espais per a grups)
  - Espai de joves
  - Horaris i accés
- Propostes de millora en l'àmbit de les activitats
  - Què s'està fent (adequació als joves?)
  - Què no s'està fent i es podria fer per acostar-nos als joves?
- Propostes de millora en l'àmbit de la comunicació
  - Contingut (què els diem als joves?)
  - Canals de comunicació (@, Facebook, WhatsApp, web)
  - Estratègies de comunicació

Propostes inicials al voltant de les biblioteques i els joves

Per què ens plantegem millorar els serveis bibliotecaris per a joves i què resultaria imprescindible per fer-ho? Aquesta pregunta va començar la primera sessió de treball del grup de professionals, ja que per compartir el mateix escenari es considerava important una reflexió inicial. Com a resultat d'aquesta deliberació, hi ha una sèrie de principis que, segons el grup de treball, fan pensar en aquesta millora dels serveis per a joves. A continuació hi ha algunes de les idees que van sorgir:

- Cal estar presents en la vida dels joves, aconseguir que la biblioteca sigui part de la seva vida.
- Que els joves tinguin i sentin un espai propi dins la biblioteca, un espai integrador, de confiança, proper; un espai de convivència per a tots els usuaris.
- Proposar uns serveis útils als joves, una col·lecció pertinent i unes activitats adequades.
- Comunicar-se de manera eficaç per tal de superar l'actual desconeixement de l'oferta de serveis.
- Renovar-se, ser atractius i visibles.
- Donar-los més veu en el que oferim, conèixer millor què volen a través d'una major participació.
- Esdevenir prescriptors de lectura útils per als joves, pràctics, encertats i escaients d'acord amb els seus gustos i tendències actuals.
- Actualitzar els formats quant a serveis i activitats, adequant-ho a les necessitats actuals del públic jove.

Resulta imprescindible:

- Treballar en xarxa, sobretot en l'àmbit municipal (per eficàcia i per eficiència, perquè és important l'estalvi de recursos). Conèixer bé l'oferta complementària local per poder derivar els usuaris als equipaments adequats quan sigui necessari.
- Treballar la realitat de la biblioteca pensant en el públic jove (informació, formació, lleure i cultura), individualitzant l'oferta per a joves per facilitar la convivència i la interacció amb la resta d'usuaris i tenint en compte contínuament el seu moment vital, que determina les expectatives envers la biblioteca pública.

Propostes de millora en l'àmbit dels serveis

L'estudi de joves, en l'àmbit dels serveis, destaca que els joves perceben els serveis de la biblioteca com a poc útils per a ells. Troben l'horari de la biblioteca molt limitat; falta adequar els horaris als seus bioritmes i necessitats del moment; la variabilitat d'horaris entre unes biblioteques i altres provoca confusió. Refusen el concepte d'autoaprenentatge perquè és individual. Quant al préstec, l'usen poc (cerquen i troben la informació a Internet); consideren que les penalitzacions per retard són massa laxes. Són crítics amb el servei d'Internet i Wi-Fi; valoren la comoditat que a la biblioteca hi hagi accés a la xarxa però troben que és un servei saturat, que es fa un mal ús dels ordinadors disponibles i que no es controla el temps de connexió. Demostren un gran desconeixement de l'oferta de serveis de la XBM, com ara els avantatges del carnet i la Biblioteca Virtual. Valoren les sales d'estudi (molt sol·licitades en èpoques d'examen) i les bústies de retorn de préstec (el lliurament impersonal els allibera de la responsabilitat).

Pel que fa als serveis, la principal conclusió del procés de treball és que no s'ha de desestimar l'oferta actual però que, en la mesura en què sigui possible, cal adequar-la a la demanda específica dels joves.

Quant a l'oferta de serveis

Oferir un accés a la informació més dinàmic i menys rígid, perquè puguin resoldre ells mateixos la cerca d'informació. Per exemple, treballar amb nous formats a l'hora d'explicar com buscar la informació, com ara una gimcana lúdica i participativa.

Programar activitats i serveis d'autoformació en clau de col·lectivitat (ja que els joves es socialitzen en grup i refusen les activitats individuals), activitats que complementin els estudis, en col·laboració amb centres cívics o altres centres.

Millorar el servei de Wi-Fi, quant a cobertura dins la biblioteca i quant a velocitat de transmissió de dades, ja que sovint es col·lapsa el servei.

Dotar els espais d'infraestructures (bàsicament endolls i punts de consulta, sovint informals) per donar suport al treball a través dels dispositius mòbils (telèfons intel·ligents, tauletes, portàtils, etc.).

Quant al carnet d'usuari

Fer accions per millorar el coneixement del carnet de la biblioteca i els seus usos.

Treballar per ampliar les ofertes culturals actuals.

Apostar perquè els avantatges associades al carnet siguin aplicables a qualsevol municipi, no només al municipi on s'ubica la biblioteca.

Quant a horaris

Planificar uns horaris amb una flexibilitat que permeti una major adaptació a les necessitats dels joves, tenint en compte els seus ritmes vitals. Per exemple, obrir les biblioteques en horaris nocturns durant algunes etapes concretes del calendari estudiantil.

Preveure l'opció d'obrir alguns espais sense haver d'oferir la totalitat de l'edifici, ja que probablement n'hi hagi prou amb un espai de taules i cadires per estudiar o treballar. Aquests espais hauran de tenir cobertura de la xarxa Wi-Fi.

Investigar mètodes de control per radiofreqüència a través dels quals es pugui extreure dades sobre l'ús dels espais (per exemple, de sales d'estudi).

Experiència

La Biblioteca Antonio Martín forma part del Cèntric Espai Cultural, on hi ha sales d'estudi que funcionen en horari nocturn i festius; en època d'exàmens, quan les sales estan plenes es va omplint tot l'espai de la biblioteca. Normalment només s'utilitza la planta baixa, però és freqüent que també les plantes 1 i 2 estiguin ocupades. Quan això passa, no hi ha vigilància a les àrees pròpiament de biblioteca i no han tingut cap problema.

Els usuaris de les sales d'estudi tenen un carnet del Servei de Joventut i fitxen quan entren, d'aquesta manera es poden extreure estadístiques d'usos: l'edat, la freqüència d'ús, la totalitat d'usuaris que utilitzen el servei... i es poden estudiar tendències, necessitats, etc.

Més informació:

Sales d'estudi de l'Espai Cèntric

www.centric.elprat.cat/presentacio1_1/_uAID6pePkNZEafFjhKxu1a7XMhBOe8A0roAjWUCoaV1TBg3WDL27nw

Quant a la Biblioteca Virtual

Millorar el coneixement d'aquesta eina a través de la formació d'usuaris. La Biblioteca Virtual ofereix la possibilitat a l'usuari de ser molt autònom i conté molts recursos que el públic jove desconeix, tot i que es consideren molt experts en Internet.

Promoure l'ús de la Biblioteca Virtual per part dels joves a través de les recomanacions del personal sobre el contingut que hi poden trobar (prestatges virtuals, recomanacions dels bibliotecaris...

Experiència

Algunes biblioteques aprofiten tots els cursos de formació que es fan en equipaments municipals i que es treballa amb ordinadors per fer una petita introducció de la Biblioteca Virtual i la cerca d'informació per Internet, com a tast o mostra del que es poden trobar a les biblioteques municipals. Aquesta acció s'orienta especialment als joves.

Quant a voluntariat

Fomentar la participació lliure i espontània dels joves en la vida de la biblioteca, en projectes de voluntariat afavorint el seu compromís i la contribució en l'organització dels afers de la biblioteca, fent-la seva.

Recomanació

A Internet hi ha el fenomen *fanfiction*, que són pàgines web creades per a comunitats de lectors (generalment joves) que comparteixen opinions, idees i recursos sobre llibres que han llegit. Les biblioteques podrien aprofitar aquest recurs per potenciar la relació amb els usuaris joves, promoure la col·lecció i, de retruc, fomentar el servei de préstec, a través d'activitats lligades amb els clubs de lectura virtuals. Hi ha molts exemples a Internet, alguns continuen escrivint seqüeles de sagues d'èxit com Harry Potter.

Més informació:

www.fanfiction.net

www.harrypottercat.cat

Quant al treball en xarxa

Treballar en col·laboració directa amb els centres educatius de l'entorn per donar serveis de suport que complementin l'acció de la biblioteca. Per exemple, es proposa que les accions que els alumnes desenvolupin a les biblioteques formin part del currículum escolar, des de les visites escolars als cursos de formació d'usuaris a altres activitats que puguin tenir un caire educatiu o formatiu.

Proposta

La Biblioteca Torras i Bages de Vilafranca del Penedès vol treballar en un projecte d'ampliació de la Wikipèdia en temes locals a través de la col·laboració amb l'IES en els crèdits de síntesi: el professorat hi guanya perquè es crea nou contingut i s'eviten haver de perseguir quimeres a Internet per assegurar-se que el treball no es copia; la biblioteca hi guanya perquè promociona temes locals i el fons de la seva col·lecció local; i els alumnes hi guanyen perquè aprenen a resumir un tema (que és l'objectiu del crèdit de síntesi) que, a més, és d'interès comú al poble.

Més informació:

Wikiprojecte original de la Biblioteca Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú

<http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquiprojecte:BMVB>

Propostes de millora en l'àmbit de la col·lecció

L'estudi de joves, en l'àmbit de la col·lecció, mostra que els joves valoren les col·leccions de les biblioteques perquè són de molta qualitat, hi troben molta varietat i és un estalvi de recursos personals. Però, alhora, els joves diuen que a les biblioteques hi ha pocs llibres d'actualitat, poca especialització i poca mostra de lectures «de moda». Demanen que es dupliquin exemplars de lectures obligatòries. Desconeixen el fons d'autoformació o el de llengües, per exemple, que seria d'interès sobretot per als que busquen feina o els ni-ni. Perceben el fons de música com a poc actualitzat (la seva font és Internet). No s'espera ni es desitja que s'inverteixin diners en àmbits com els videojocs ja que consideren que va en detriment, per exemple, de la compra de novel·les actuals.

Pel que fa a la col·lecció que s'ofereix als joves, aquestes són les propostes que cal tenir en compte:

Quant al contingut, temàtica i suport de la col·lecció

Fer participar els joves en la selecció dels documents.

Usar el sistema dels pressupostos participatius (en la mesura en què sigui possible) per poder fer sentir els joves responsables d'una part de la biblioteca.

Experiència

Les biblioteques de Manlleu duen a terme el Serpent de Llibres, una activitat de foment a la lectura que ha desembocat en un grup de superlectors, que com a premi a la seva afició ajuden el personal de la biblioteca en la selecció i adquisició del fons de ficció.

Més informació:

www.bibliotecamanlleu.cat

<http://serpentdelibres.blogspot.com.es>

Augmentar les còpies disponibles amb la duplicació d'exemplars de lectures obligatòries i també de best-sellers.

Crear biblioteques que responguin a les seves necessitats i demandes específiques, amb documents actuals i més «de moda» (com per exemple novel·la fantàstica, guies de viatges, llibres sobre sexe, recerca de feina...).

Experiència

La Biblioteca de Trinitat Vella - J. Barbero (Barcelona) aposta per crear un centre d'interès jove que respongui a les seves necessitats i interessos reals. Per fer-ho, compten amb la participació dels joves des de la creació fins a l'adequació i manteniment d'aquesta part de la col·lecció.

Més informació:

www.bcn.cat/bibtrinitatvella

www.facebook.com/bibtrinitatvella

Treballar en l'especialització de fons més que en crear biblioteques clòniques, ja que les especialitzacions de fons són les que ens poden aproximar al públic jove.⁶

Compartir material de manera que la biblioteca pugui «adoptar» o «acollir» fons que no siguin seus però que pot usar a través de la cessió de materials que els usuaris hi puguin lliurar temporalment. Altres models aposten per fer lots de lectures obligatòries que puguin itinerar per les comarques o zones; o aprofitar la gestió dels fons de baix ús de les biblioteques a través dels serveis de la CEPSE.⁷ Les biblioteques també es podrien prestar grans lots de fons durant un període llarg de temps.

Experiència

Les biblioteques de la zona del Bages i del Berguedà fan intercanvi de fons per minimitzar les mancances de la col·lecció. Per exemple, es poden intercanviar un lot de 100 DVD o 50 novel·les d'un gènere determinat, per reforçar el fons de cara a una activitat determinada o per pal·liar temporalment un buit de la col·lecció.

Prendre consciència del potencial de la Biblioteca Virtual. Treballar, quant a suport, perquè la Biblioteca Virtual supleixi les mancances de fons de les biblioteques físiques. Això implica sentir l'eina com una web pròpia, penjar-hi continguts i, sobretot, difondre-la entre els usuaris.

Quant a l'exposició, presentació i dinamització de la col·lecció

Exposar com en una llibreria (aparador visual), pensar en clau comercial, usar tècniques de màrqueting, crear expectativa davant les novetats que han d'arribar (per exemple, usant les xarxes socials com l'Instagram per difondre les portades abans de tenir-les).

Dinamitzar la col·lecció a través dels joves, amb bibliotràilers (booktrailers) o bookmovies per Youtube, comunicar per mitjà de les xarxes socials; les recomanacions que fan els joves surten més en préstec. Treballar amb els joves per potenciar la col·lecció.

Experiència

El Club dels Experts és una reunió mensual que la Biblioteca Central de Castelldefels fa amb uns 20 usuaris adolescents. A la reunió se'ls presenten les darreres adquisicions, fruit de les recomanacions del grup (de la reunió anterior) i d'altres que hagin pogut arribar. Els joves recullen els comentaris (m'ha agradat o no m'ha agradat...) i els penjen al web, junt amb la ressenya que ells mateixos fan. També recomanen llibres als altres joves a través de la ràdio local. Des de la biblioteca s'ha aconseguit que un dels llibres triats pels joves formi part de la llista de lectures obligatòries d'aquest any a l'IES.

⁶ Es pot obtenir el llistat de fons especials a través de l'accés restringit, (<https://sawsp2.diba.cat/vus/login.asp>) per mitjà de l'aplicatiu Bibliocodis: es poden consultar els «codis de fons especials» (on es veuen les opcions d'especialització creades fins ara) o bé el «condensat de codis» (on es veuen les especialitzacions de fons de cada biblioteca).

⁷ CEPSE (Central de Préstec de la Generalitat de Catalunya), http://biblioteques.gencat.cat/ca/biblio_tematic/suport_biblioteques/cepse/

En aquesta reunió mensual es treballen diversos temes al llarg del trimestre: una sessió de novetats; una sessió temàtica (basada en les motxilles viatgeres de la GSB: ciència-ficció, fantasia...); i una tercera activitat variant (novetats d'estiu, trobada amb un autor juvenil, cinematogràfica, etc.). Un exemple d'aquest tercer tipus és la del Corredor de la mort, on amb motiu del Halloween van oferir l'oportunitat a aquests joves de salvar llibres de JN que mai no han sortit en préstec: salvar-los o portar-los al corredor de la mort, és a dir, esporgar-los.

Més informació:

www.bibliotecacentral.org/tag/club-dels-experts

Experiència

La Biblioteca Sant Antoni - Joan Oliver de Barcelona ha col·laborat amb les biblioteques de Medellín (Colòmbia) amb Letras al mar, un projecte on la participació dels joves és fonamental, ja que són els protagonistes d'un captivador i engrescador club de lectura virtual:

Més informació:

www.letrasalmar.net

www.bcn.cat/bibjoanoliver

www.youtube.com/watch?v=ufK9oTUKLG8&feature=youtu.be

Quant a l'accés a la col·lecció

Treballar els serveis d'extensió bibliotecària, fer arribar el fons on són els joves a través de préstec de lots a entitats juvenils, participar en les activitats amb les seves entitats.

Facilitar un millor accés a la col·lecció millorant el servei de préstec interbibliotecari: estudiar la possibilitat d'oferir gratuïtat per persones a l'atur o estudiants i assumir el cost a través dels pressupostos municipals.

Explicar més la cerca al catàleg Aladí per facilitar la comprensió de l'organització del fons i, així, potenciar un accés a la col·lecció més directe i eficaç, i promoure l'autonomia de l'usuari.

Estudiar la possibilitat d'usar més icones als llocs, fent més fàcil l'accés al contingut.

Organitzar més centres d'interès.

Usar la tècnica de les parelles de fet (si t'ha agradat aquesta pel·lícula, t'agradarà aquest llibre), relacionant pel·lícula/sèrie de televisió amb llibres, música, còmic, etc. És molt efectiu i fomenta el préstec de material.

Experiència

Un exemple de recomanació de la col·lecció són les parelles de fet 2.0 que manté el Grup de Biblioteca i Còmic del COBDC, presentat en un format ben atractiu que connecta l'usuari amb el producte final que s'ofereix a través dels serveis bibliotecaris en un entorn electrònic.

Més informació:

www.cobdc.net/document/grups-de-treball/noves-parelles-de-fet/

www.cobdc.net/document/grups-de-treball/parelles-de-fet-2-0/

Propostes de millora en l'àmbit dels espais

L'estudi de joves, en l'àmbit dels espais, ens diu que els joves reclamen un lloc on trobar-se, de manera espontània i informal. Alguns consideren que a la biblioteca hi ha un silenci excessiu, unes normes i una rigidesa que no els agrada i busquen un espai que faciliti la trobada i la interacció dels individus, en zones pensades per a ells (espais de llibertat). Però, alhora, els estudiants busquen poder-se concentrar i fer treballs en grup, ja que els espais disponibles en l'àmbit familiar no són suficients. Hi ha una demanda general d'adaptació dels horaris als seus ritmes d'estudi (bàsicament nocturn en èpoques d'exàmens).

Sobre els espais, el debat se centra en si cal oferir o no un espai per a joves. Probablement, en aquest àmbit és on té més pes la realitat municipal on es troba ubicat cada equipament, per la qual cosa a vegades no és fàcil donar una pauta única. El grup dibuixa tres escenaris:

- No diferenciar cap espai per a joves sinó crear espais per a usos.
- Agrupar l'oferta per a joves en un espai intermedi, amb un trànsit relaxat i fàcil cap a la resta de la biblioteca.
- Crear un espai absolutament diferenciat (amb un mobiliari i una oferta específics i allunyat físicament, en el cas que no hi hagi cap altra oferta d'espai jove en el municipi).

Malgrat això, cal remarcar que majoritàriament s'opina que és més important la diferenciació dels espais per usos més que per tipus d'usuaris. El model pel qual s'opti vindrà determinat òbviament per la realitat de cada municipi (l'oferta d'espais existents) i s'establirà de forma prioritària una política de coordinació amb els serveis, l'oferta d'activitats i la col·lecció. En aquest sentit, cal:

- Organitzar els espais de la biblioteca d'acord amb els diferents usos que es preveuen de l'espai bibliotecari i no pas segons el tipus d'usuari. Aquesta proposta no és únicament per al públic jove, sinó que dona resposta a les necessitats de tot tipus de públic.
- Destacar especialment dos tipus d'espai: els espais de treball en grup i els espais de silenci. Han de ser espais amb un bon tractament acústic per la convivència dels diferents usos (els joves demanen ser rigorosos amb la petició de mantenir el silenci, alhora que demanen espais on no s'apliqui la norma), dotats de bona cobertura de Wi-Fi (amb capacitat de suportar els cada vegada més aparells connectats alhora) i endolls per alimentar els dispositius mòbils dels usuaris. Seria ideal poder disposar també d'ordinadors de sobretaula per donar més servei i que sigui millor.
- Establir unes normes clares que ajudin a diferenciar els usos de cada espai per evitar conflictes entre els usuaris. Algunes biblioteques formalitzen els usos dels espais a través d'un document de cessió de l'espai o sala on els joves estudien o treballen, de manera que es responsabilitzen tant de l'ús com de l'espai.

Experiència

A Barcelona, els equipaments del Consorci de Biblioteques obren de nit durant l'època d'exàmens finals, entre maig i juny, però no només això, sinó que ofereixen algunes sales d'estudi i treball durant tot l'any.

Més informació:

Sales d'estudi⁸

Sales d'estudi nocturnes.⁹

Treballar en xarxa amb els equipaments i serveis propers que ofereixen activitats per a joves. Derivar, informar, col·laborar... sempre amb coneixement de causa. Cooperar amb l'entorn ens enriqueix a tots. És important de tenir en compte l'oferta existent d'espais d'estudi al municipi per coordinar propostes, horaris, serveis. Algunes biblioteques que no disposen d'espai suficient ofereixen diversitat d'usos d'espais en horaris diferenciats (no necessàriament nocturns).

Experiència

Al costat de la Biblioteca de Navarcles hi ha el Katna (el Punt Jove) que no té una franja àmplia de públic jove, sinó un públic concret: bàsicament els que utilitzen els PC (no hi ha límit horari i imprimir surt més barat que a la biblioteca). Els joves valoren una oferta diversificada d'espais (biblioteca/Katna) segons les necessitats de cada dia o cada època (silenci, treball en grup, oci...). Actualment, els espais de la biblioteca possibiliten tots aquests usos, es tracta de formar usuaris pantant molt bé quin ús es vol per a cada espai. Això ho estan fent conjuntament amb el Katna i Navarcles ho recomana com una experiència útil i molt positiva.

Més informació:

<https://ca-es.facebook.com/KatnaNavarcles>

<http://lacreueta.cat/katna/index>

Si la biblioteca, responnent a una necessitat local, aposta per una diferenciació dels espais per a usuaris joves, aquest hauria de ser un espai on la flexibilitat fos la característica predominant, on el jove es pugui veure una mica lliure de la rigidesa de la normativa. Espais diàfans, per a l'oci, on es pugui parlar i llegir, amb música, mobiliari informal, prop de la zona de cafeteria. Es pot aprofitar algun racó o zones informals com ara patis, terrasses o vestíbuls (que potser, en general, s'infrutilitzen), amb una adequada cobertura Wi-Fi. Una bona idea és fer participar els joves en la creació dels seus propis espais.

⁸ Sales d'estudi a Barcelona, http://w110.bcn.cat/portal/site/Biblioteques/menuitem.d643af84323b134fa0c5a0c5a2ef8a0c/?vgnextoid=6f1cd81481209210VgnVCM10000074fea8c0RCRD&vgnnextchannel=6f1cd81481209210VgnVCM10000074fea8c0RCRD&lang=ca_ES

⁹ Sales d'estudi nocturnes a Barcelona, http://w110.bcn.cat/portal/site/Joves/menuitem.fcc7c99428df85297ca47ca4a2ef8a0c/?vgnextoid=19624c10a86a8210VgnVCM10000074fea8c0RCRD&vgnnextchannel=19624c10a86a8210VgnVCM10000074fea8c0RCRD&lang=ca_ES

Experiència

La Biblioteca de Trinitat Vella - J. Barbero de Barcelona ha aconseguit crear espais diferents amb la participació dels joves, des de la idea inicial fins a l'execució final, a través d'un taller d'il·lustració urbana: pintures murals dins i fora de l'edifici.

Més informació:

www.bcn.cat/bibtrinitatvella

Binomio

Binomio I al Youtube

Projecte Binomio II.¹⁰

---

¹⁰ Projecte Binomio http://w110.bcn.cat/portal/site/Biblioteques/menuitem.3319272b478a144fa0c5a0c5a2ef8a0c/?vgnextoid=921312cf5a8e0410VgnVCM1000001947900aRCD&vgnnextchannel=40e73c3d93639210VgnVCM10000074fea8c0RCD&vgnnextfmt=formatDetall&lang=ca_ES, Binomio I al Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=QSfMhGnaA3A> i Projecte Binomio II https://www.youtube.com/watch?v=NpBaNX_L9Hc

Propostes de millora en l'àmbit de les activitats

L'estudi de joves, en l'àmbit de les activitats, ens diu que els joves pensen que a la biblioteca no s'hi fa res per a ells. Hi tenen continguts allunyats dels seus interessos, la programació és només per a nens i adults. Associen la biblioteca a cultura (en un sentit negatiu, de temple del saber, avorrit i llunyà). Molts reconeixen que són lluny del plaer de llegir a causa de l'avorriment de les lectures escolars (només alguns joves treballadors s'han reconciliat amb el gust per la lectura). Quan se'ls demana el parer, proposen activitats útils per a ells, d'acord amb les seves aficions (cuina, fotografia, viatges) o necessitats (sortides universitàries, idiomes, recerca de feina). Reclamen un model allunyat del mestre/alumne, conferenciant/oient. Un model massa acadèmic i seriós genera resistència: cal passar a un model interactiu, en què els joves decideixin des del principi què volen fer i com ho volen fer, i participar-hi des de la creació a l'execució.

En relació amb les activitats, bàsicament es recomana fomentar la participació dels joves, treballar en xarxa i canviar el format de les activitats programades.

Fomentar la participació dels joves

Demandar l'opinió als joves, preguntar-los i fer-los cas per augmentar el grau de coneixement que les biblioteques tenen del seu públic jove (quant a gustos, aficions i necessitats) i, així, programar-hi activitats útils. Poques biblioteques permeten que els joves decideixin la programació que els interessa.

Programar activitats acreditables, si es pot, com per exemple cursos de català.

Tenir en compte que el jovent, en general, s'implica menys que l'adult. Per això, cal pensar en activitats que no els suposi ni molt compromís ni feina prèvia.

Participació dels joves en la programació: treballar en programació conjunta o, almenys, en programació segons les seves demandes directes.

La participació en les activitats que els joves organitzen és una bona acció per part de la biblioteca, ja que promou la relació amb el jovent predicant amb l'exemple. Estar present en el que ells fan, tenir un temps per acostar-nos-hi: espais de conversa sobre temes diferents i que els interessin. Són moltes les biblioteques que creuen que és bàsic participar activament en les activitats que es fan amb joves al barri o al municipi: activitats de hip-hop, setmana jove, festa major, mostra d'art jove, etc.

Experiència

La Biblioteca de Navarcles, des del seu perfil de Facebook, dona protagonisme a joves lectors que són notícia (com ara atletes), a vegades fent-los una minientrevista, interactuant amb els perfils d'entitats diverses (ciclistes, bàsquet, futbol) donant difusió als seus actes. Per exemple, a partir de la foto antiga que pengen els dijous, si una entitat organitza una cursa, aquella setmana la biblioteca penja una foto antiga d'una cursa i enllaça l'acte previst per difondre'l.

Més informació:

Facebook Biblioteca Sant Valentí

<https://ca-es.facebook.com/bnavarcles>

Promoure el treball en xarxa

Treballar en xarxa sempre per sortir del sentit de propietat, dels «nostres» espais, els «nostres» recursos i els «nostres» usuaris, per treballar més estretament amb les associacions i entitats juvenils, intercanviar recursos, cedir espais, etc., programar conjuntament o que programin les seves activitats (de les seves entitats) en els espais de la biblioteca, fins i tot en horari nocturn.

Col·laborar amb experts en joves en l'àmbit municipal com a eina bàsica per conèixer el nostre públic. Actualment no es col·labora prou amb persones i entitats expertes a tractar joves.

Usar personal d'enllaç, des dels joves (a través dels seus líders, o les «antenes») o des d'adults molt ben posicionats (professors d'institut, etc.).

Experiència

Les biblioteques de Manlleu col·laboren amb els assessors LIC (llengua, interculturalitat i cohesió social) perquè les activitats per promoure la lectura als centres educatius siguin més efectives.

Més informació:

Assessors LIC, <http://aula2interculturalitatgrup9.wikispaces.com/5.2+Assessor+i+coordinador+LIC>

Altres municipis (com ara Igualada, Premià de Mar o el Prat de Llobregat) tenen «antenes» o «corresponsals», un projecte que impulsen alguns ajuntaments que consisteix a crear un grup d'estudiants voluntaris que descentralitzen la informació dels PIJ i dels serveis de joventut i l'apropen als seus instituts. Les seves funcions principals són: actualitzar els plafons informatius, informar dels recursos i activitats a la resta d'estudiants, col·laborar en actes i activitats juvenils i fer de transmissor de les demandes dels companys.

Més informació:

El PIJ al teu IES, Igualada, <http://igualadajove.cat/pij/kdm-el-pij-al-teu-ies/>

PIJ a l'IES Valerià Pujol, Premià, <http://pijlafletxa.wordpress.com/2014/07/22/corresponsals-1314/>

Allargar les visites escolars que s'ofereixen als centres educatius fins a l'etapa d'ESO i batxillerat, que és justament quan es perd el contacte entre el jove i la biblioteca. Una bona oportunitat és organitzar les visites educatives en profunditat en moments clau per a ells, com és quan comencen a preparar el crèdit de síntesi o el treball de recerca i tenen una gran necessitat d'informació.

Aprofitar les lectures obligatòries i organitzar juntament amb els centres educatius activitats relacionades, per una banda per aprofundir en la lectura i, per l'altra, amb una activitat que els resulti atractiva i divertida, i fer que gaudeixin del fet de llegir.

Proposta

La Biblioteca Central d'Igualada proposa fer clubs de lectura de les lectures obligatòries als instituts com una activitat complementària per guanyar punts o millorar la nota. N'han fet una prova pilot (amb la col·laboració de professorat d'institut) sobre el Mecanoscrit del segon origen de Manuel de Pedrolo, que era lectura obligatòria, i van venir a fer l'activitat del club de lectura a la biblioteca per millorar la nota del treball.

Innovar quant a formats i quant a contingut

Programar sobre temes del seu interès (perquè els afecta). Demanar l'opinió dels joves sobre les activitats que volen i, sobretot, fer cas de les seves recomanacions.

Cedir els espais de la biblioteca oferint un espai d'intercanvi de coneixements entre els joves, des d'una vessant pràctica. Per exemple, per poder fer una presentació dels treballs de recerca de batxillerat a la biblioteca.

Donar suport en l'aspecte formatiu, per exemple, en la recerca d'informació en relació amb els treballs (crèdit de síntesi, treball de recerca, treballs universitaris).

Canviar el format «conferenciant-oient», «mestre-alumne» i pensar en xerrades amb la participació dels «iguals» amb una vessant totalment pràctica canviant el format de les activitats que s'ha fet fins ara: *bookmovies*, *fanfiction* (com a espai de trobada), gimcanes de lectura, mostres de les seves activitats (art, teatre, papiroflèxia o el que estigui de moda en aquell moment), sexualitat, drogues, música, creació de videojocs, *scratch*, clubs de lectura (de manga, de còmic, de JN), activitats tipus *do it yourself*, tallers de creativitat o altres tallers (art de carrer, grafitis, pintures urbanes), viatges, experimentació amb tecnologia punta, temàtiques de més recorregut que l'actualitat immediata –ja que ells ja n'estan al dia–, formació, recerca de feina, aproximació al món laboral i un llarg etcètera.

Recomanació

Un exemple de format ben diferent és una proposta d'activitat sobre el conte de La caputxeta vermella vista d'una altra manera i tradicional alhora. Un vídeo que demostra que no cal fer coses noves, sinó plantejar noves maneres de fer les coses (i sobretot, si es pot, fer-les amb els joves). El que fem des de les biblioteques ja està bé, però també es pot millorar.

Més informació:

<http://vimeo.com/3514904>

Música: Slagsmålsklubben, www.smk.just.nu/

Animació: Tomas Nilsson, <http://tomas-nilsson.se/>

Oferir la biblioteca com a lloc per desenvolupar-hi treballs en benefici de la comunitat és una manera ben diferent d'acostar els joves a la biblioteca.

Aprofitar els joves voluntaris no tant per folrar llibres o portar carretons amunt i avall, sinó per crear activitats (participar en el disseny i el desenvolupament d'activitats) potenciant els entorns web.

Experiència

La Biblioteca Can Casacuberta de Badalona organitza una activitat de promoció de la col·lecció local i la biblioteca a través del *geocaching* literari, un joc que consisteix a amagar i trobar tresors amb un GPS. Funciona com una gimcana de pistes que els participants han d'anar resolent per arribar fins el caché, o tresor.

Més informació:

Geocaching, «Ruta literària pels carrers del centre de Badalona»,

http://badalona.cat/portalWeb/badalona.portal?_nfpb=true&_pageLabel=detall%E2%80%93noticia&dDocName=AJB036487#wlp_detall_noticia

Conferència al VI Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas,

<http://badabiblios.cat/wp-content/uploads/Geocaching.pdf>

Promocionar el món virtual és una altra manera de canviar formats. A més de la Biblioteca Virtual, es pot treballar un club de lectura virtual, entrevistes virtuals... en un marc molt informal i flexible, on la participació sigui la clau de l'èxit.

Experiència

La Biblioteca Les Voltes de Sant Vicenç dels Horts, a partir de Club de lectura manga (que és totalment virtual) manté un blog dedicat al tema dels còmic, que també enllaça amb esdeveniments exteriors (des del Saló del Manga i les parelles de fet, fins al presatgatge virtual sobre còmic de la Biblioteca Virtual). És un bon exemple de treball virtual, que complementen amb un perfil de Facebook.

Més informació:

Club de Lectura Manga On-line, <http://mangaalabiblioteca.blogspot.com.es>

Facebook Les Voltes, www.facebook.com/pages/Club-de-Lectura-Manga-On-line-Biblioteca-Municipal-Les-Voltes/299502540138649

Propostes de millora en l'àmbit de la comunicació

L'estudi de joves, en l'àmbit de la comunicació, ens revela que els joves no reben cap tipus de comunicació de la biblioteca, ni tan sols els avisos de cortesia. Mostren un total desconeixement de la Biblioteca Virtual i dels perfils de les biblioteques a les xarxes socials. Voldrien rebre informació (d'activitats, de col·lecció), però seleccionant molt bé què volen rebre i què no (els molesta molt el «soroll»). Estan molt interessats a conèixer els avantatges del carnet (descomptes), ja que ho desconeixen completament. També demostren interès quan se'ls comunica àmpliament els serveis de què disposen a través de la biblioteca pública, que a priori perceben com a poc interessants. Proposen una comunicació que cridi l'atenció, impactant, atractiva, perquè s'ho mirin i valorin quin benefici poden treure d'aquella activitat programada o d'aquell fons. L'estudi proposa que les biblioteques siguin proactives en la comunicació, que potenciïn la interacció i facin arribar la informació adaptada a cada target.

Respecte a l'àmbit de la comunicació, calen estratègies i propostes de millora perquè és evident que el missatge de les biblioteques públiques no arriba àmpliament al públic jove.

Comunicar, què?

Tenir una estratègia de comunicació és més important que encertar els canals, ja que aquests actualment tenen una gran variabilitat, canvien freqüentment i caduquen en pocs anys. Seguir una estratègia preestablerta: no cal dir-ho tot, ni dir-ho a tothom.

Reflexionar sobre quin és el concepte actual de la biblioteca pública que transmetem (en general i, sobretot, en els joves).

Comunicar aspectes clau de la biblioteca (els avantatges del carnet, l'existència de la Biblioteca Virtual) i allò que forma part de l'essència bibliotecària (les activitats que es programen, les novetats de fons, notícies).

Millorar o potenciar la imatge de la biblioteca per poder-la comunicar (efectivament) després.

Explicar clarament qui som, què tenim; i preguntar directament «què faig ara per a tu, què vols que faci per a tu?».

Proposta

La Biblioteca Municipal de Manlleu proposa oferir el bibliotecari de referència, un servei a mida i personalitzat per respondre consultes sobre com buscar informació per fer el treball de recerca, com fer correctament les citacions bibliogràfiques, etc. reforçant el paper de consultor personalitzat, de la mateixa manera que tenim el nostre metge de capçalera.

Comunicar, com?

Comunicar a través d'una difusió selectiva de la informació, un servei d'alertes (de novetats de fons documental, les activitats o qualsevol cosa que fem), on els joves puguin triar àmpliament de què volen ser informats (anar un pas més enllà del que actualment s'ofereix).

Informar a través de missatges curts i clars, directes, ràpids, amb una estètica atractiva per als joves.

Explicar el que ja estem fent, «transformar-ho» a les seves necessitats (pensant què pot ser interessant per als joves) i explicar-ho amb un llenguatge proper.

Identificar els possibles transmissors d'informació entre els mateixos usuaris («boca-orella»: usar els líders dels grups juvenils, aprofitar les «antenes» o enllaços com els assessors LIC).

Comunicar, a través de quins canals?

Usar les seves eines: Facebook, WhatsApp, Instagram, Pinterest, Twitter o altres aplicacions més noves com Snapchat (que permet enviar missatges, fotografies o vídeos curts que automàticament es destrueixen poc després que el receptor els vegi). Cal usar en cada moment les xarxes socials que més mobilitzen els joves.

Dotar les biblioteques dels recursos adequats i necessaris per fer la feina. Ara mateix, això implica tenir, com a mínim, mòbils corporatius (moltes persones a la XBM fan grups de WhatsApp amb el seu mòbil personal).

Recomanació

Cal destacar, malgrat que no és de l'àmbit de biblioteques, la campanya de comunicació de La nit dels museus, pel que fa a l'estratègia jove, ja que en la darrera campanya utilitza una estètica d'un programari que fan servir molt els joves, i per això s'hi ha apropiat.

Més informació:

La nit dels museus,

<http://premsa.bcn.cat/2014/05/13/la-nit-dels-museus-2014>

Participar en les xarxes socials. A la 3a Escola d'Estiu de la Biblioteca Pública (UB, 2014) es parlà molt sobre xarxes socials, quines i quantes. En general, els participants es declinen per usar una plataforma que permeti tenir diverses pestanyes per als diversos perfils: infants, joves, adults (almenys); un sol recurs des d'on poder oferir informació selectiva per a cada target.

Experiència

La Biblioteca Can Mulà de Mollet del Vallès ha creat i manté un web a través de la plataforma Weebly, www.weebly.com/?lang=es, que permet tenir múltiples blogs en una sola plataforma, de manera que es pot segmentar el missatge per a diversos perfils d'usuari, activitats, etc., amb una gestió i un manteniment més fàcil i àgil.

Més informació:

Biblioteca Can Mulà,

<http://bibliotecacanmula.weebly.com>

Proposta de millora en l'àmbit dels recursos humans

Malgrat que inicialment no estava previst reflexionar sobre aquest àmbit, perquè com a gestors de biblioteques tenim poc marge d'actuació, tant a l'estudi com en les sessions del grup de treball van sortir algunes reflexions que són dignes de menció.

A l'estudi de joves no es parla explícitament de recursos humans, però els joves són molt crítics en general amb el personal de les biblioteques i això es constata en les gravacions de les sessions de l'estudi, on s'escolten comentaris del tipus «sempre et miren malament», altres joves que diuen que a les biblioteques el personal és «poc amable», o que no responen a les seves expectatives perquè «són molt antipàtics». En general, es demana que el personal sigui menys aspre, desagradable, repel·lent i sec per poder connectar millor amb el públic jove.

El grup d'experts opina que caldria un canvi en la mentalitat dels professionals: ser flexibles, no demanar massa compromís amb activitats de llarga durada. Cal un canvi de xip: tenim «por» dels joves o ens fan mandra pels conflictes que generen. Cal adequar el perfil dels recursos humans a les biblioteques públiques i seleccionar perfils professionals més oberts, més coneixedors de com són els joves. Recursos humans especialitzats en joves, que tractin «bé» els joves, amb capacitat de sorprendre'ls i despertar la seva curiositat, sintonitzar millor amb el seu moment vital, afinar més les antenes amb la intenció de captar la seva atenció, implicar-los més en la gestió i la programació de l'activitat de la biblioteca. Incorporar la figura d'un dinamitzador, un educador social... a l'equip de la biblioteca és una opció que en alguns equipaments ja es practica amb resultats molt positius.

Conclusions: alguns consells a seguir

Si ho fem junts, molt millor

Participació i col·laboració

- 1** | Treball directe amb l'usuari (participació) i treball en xarxa en l'àmbit municipal (cooperació, enfortir llaços, tu hi guanyes i jo hi guanyo). Sortir del sentit de propietat, dels «nostres» espais, els «nostres» recursos i els «nostres» usuaris.

La col·laboració local és bàsica, amb els punts d'informació juvenils i la resta d'agents locals propers i entre les biblioteques. Interrelacionar-se, establir sinergies per compartir recursos i usuaris i, d'aquesta manera, complementar, difondre i promoure els serveis d'ambdós.

Pensar abans d'actuar

Planificació prèvia

- 2** | Planificar prèviament, en funció de les necessitats del públic potencial i l'organització efectiva dels serveis i recursos associats (espais, col·lecció, personal, etc.). L'anàlisi local del públic destinatari i dels recursos ajudaran a definir els objectius de forma coherent.

Qualitat més que quantitat

Fons

- 3** | Amb un projecte previ, una selecció acurada i una actualització constant, que complementin els recursos físics i en línia (Biblioteca Virtual); prioritzar la qualitat sobre la quantitat i consultar les editorials i llibreries especialitzades.

Ser molt actius

Dinamització

- 4** | Oferir suport en els processos bàsics; programar activitats útils (informatives, formatives i de lleure). Dissenyar, organitzar i dinamitzar activitats sempre d'acord amb les necessitats i desitjos expressats pels usuaris.
- Fomentar la creativitat (cocreació)
  - Fomentar la inclusió social
  - Fomentar l'activitat intergeneracional

És una bona inversió

Pressupost i recursos humans

- 5** | El treball en joves és una inversió de futur. Cal poder oferir una programació d'activitats específiques per a joves. I cal superar les reticències pel que fa als recursos humans i treballar amb ganes amb el públic jove, amb un personal implicat amb ells, que els vegin com una oportunitat i no com un llast que s'ha de suportar.

Tothom ho ha de saber

Difusió

- 6** | Tenir clar el missatge que es vol transmetre a través d'una estratègia de comunicació. Difusió i comunicació senzilla per a l'usuari. Els escrits han de ser curts i espontanis, d'estructura clara, simple i directa.

El que sap, transmet

Connexió

- 7** | El personal ha de tenir la formació i la informació adequada per atendre i impulsar el servei.

Participació dels joves en les activitats, ja que si ells en són els transmissors, l'èxit serà més potent (activitats *do it yourself*).

Aprofitar les «antenes», els líders naturals, per transmetre el nostre missatge, la nostra posició, la nostra utilitat com a equipament per a joves.

Annexos

Annex 1. Composició del grup de treball

El grup d'experts ha tingut la composició següent:

- De la Xarxa de Biblioteques Municipals
  - Armengod Martínez, Emma (Biblioteca Trinitat Vella - J. Barbero de Barcelona)
  - Del Campo Balada, Núria (Biblioteca Torras i Bages de Vilafranca del Penedès)
  - López Téllez, Cristina (Biblioteca Antonio Martín del Prat de Llobregat)
  - Medina Blanes, Mònica (Biblioteca Sagrada Família - Josep M. Ainaud de Lasarte de Barcelona)
  - Sabaté González, Eva Maria (Biblioteca Central d'Igualada)
  - Serra i Coma, Montserrat (Biblioteca Sant Valentí de Navarcles)
  - Silvestre Gusi, Núria (Biblioteca Bisbe Morgades de Manlleu)
  - Úbeda Hernández, Jorge (Biblioteca Districte 3 de Terrassa)
- De la Gerència de Serveis de Biblioteques
  - Gelpí i Lluch, Agnès (Unitat d'Estadístiques i Qualitat de la GSB), coordinadora del grup de treball
  - Omella Claparols, Ester (Secció de Planificació, Avaluació i Qualitat de la GSB)
  - Paños Grande, Esperança (Unitat de Dinamització i Serveis Bibliotecaris de la GSB)
  - Poblet Barbero, Mariona (Comunicació de la GSB)
- De l'àmbit de joventut
  - Igual Cuní, Montserrat (Oficina del Pla Jove de la Diputació de Barcelona)

Annex 2. Pràctiques amb joves en les biblioteques participants

A continuació podeu consultar les fitxes descriptives de cada equipament que ha participat en el grup de treball. Hi trobareu, de forma resumida i breu, una explicació del projecte per a joves que cadascuna de les biblioteques du a terme, junt amb alguns vincles per ampliar la informació.

Les trobareu en aquest ordre:

Barcelona. Biblioteca de la Sagrada Família - Josep M. Ainaud de Lasarte.

Barcelona. Biblioteca de la Trinitat Vella - J. Barbero.

Igualada. Biblioteca Central.

Manlleu. Biblioteca Municipal.

Navarcles. Biblioteca Sant Valentí.

El Prat de Llobregat. Biblioteca Antonio Martín.

Terrassa. Biblioteca Districte 3.

Vilafranca del Penedès. Biblioteca Torras i Bages.

Biblioteca Sagrada Família – Josep M. Ainaud de Lasarte	Barcelona
Descripció del projecte amb joves	<p>L'Espai Jove de la Biblioteca Sagrada Família vol ser un lloc de referència en temàtiques d'interès per als joves d'entre 14 i 35 anys. L'eix central d'aquesta col·lecció per a joves és L'Aparador. Un fons molt heterogeni que pretén ser el mirall de les tendències actuals en cultura de carrer: música, moda, art de carrer, cinema, etc. Llibres d'importació, documentals, revistes de moda, d'skate o d'il·lustració.</p> <p>El fons de l'Espai Jove també compta amb una altra secció que aglutina la narrativa fantàstica, el còmic, els videojocs de diverses plataformes de nova generació i, fins i tot, els jocs de rol. A aquests documents se'ls suma una selecció de fons LGTB, que busca orientar els més joves i servir-los de referència. A partir d'aquesta col·lecció es van formulant i desenvolupant els diferents serveis i activitats per a joves.</p> <p>A més, es programen exposicions temporals per saber tot el que es mou a la ciutat, temes d'actualitat, agenda d'actes, etc.</p> <p>L'espai físic on s'ubica aquest fons s'ha treballat d'una manera especial, i se l'ha dotat de personalitat pròpia i diferenciadora, però a posteriori. Primer es va crear la col·lecció i després, al llarg del temps, s'han anat dissenyant diferents projectes, com ara tallers, intervencions artístiques, etc., que han servit per decorar l'espai amb la intervenció dels mateixos joves. També s'ha dotat l'Espai Jove d'un espai expositiu perquè artistes joves puguin mostrar la seva obra.</p>
Punts forts i punts feble	<p>Punts forts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La professionalitat del personal que està molt atent a les necessitats i interessos dels adolescents i dels joves. - La presència incipient de públic jove de la comunitat xinesa a partir de la creació d'un fons en xinès. - El projecte de voluntariat de la biblioteca. - La sala d'estudis nocturna que atrau especialment estudiants. <p>Punts febles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La manca de centres de secundària i instituts al barri. - La poca assistència de públic jove a les activitats. - La manca d'espais per fer treballs en grup.
Col·laboracions en l'àmbit de joventut, municipal o supramunicipal	<p>En l'àmbit de la ciutat, Ajuntament de Barcelona: reagrupament familiar, programa Repesca, sales d'estudi nocturnes, Festa de la Ciència, Tecnologia, Mostra de Recerca Jove a BCN, etc.</p> <p>Amb el districte, enguany amb la 1a Mostra d'Art Jove de l'Eixample.</p> <p>En l'àmbit del barri: amb les diferents taules i grups de treball del Pla comunitari de la Sagrada Família i totes les iniciatives que van sorgint per tal de treballar la franja jove.</p> <p>Amb entitats, associacions, serveis, etc. tant en el barri, com de districte i ciutat que treballen per al públic jove o desenvolupen projectes concrets per a aquest col·lectiu. Actualment, col·laboracions amb Casa Àsia, Institut Confuci, Espai 210, Centre Cívic Sagrada Família, biblioteques de l'Eixample, Associació La Formiga, Inspiraciència, etc.</p>
Com extrapolar aquesta experiència a altres serveis	<p>Crear un espai i col·leccions similars a les de l'Espai Jove és possible a qualsevol altra biblioteca de la xarxa.</p>
Enllaç Biblioteca Virtual	<p>Biblioteca Sagrada Família de Barcelona.</p>
Altres URL a destacar	<p>Premi de relats curts que s'organitza amb el Centre Cívic Sagrada Família i compta amb una categoria jove: http://premi-relats-en-femeni.cat.</p>

Biblioteca Trinitat Vella – J. Barbero	Barcelona
Descripció del projecte amb joves	<p>Es fa un treball diari amb joves que vénen diàriament a la biblioteca. Des que es va obrir (març 2012), s'ha treballat amb la Xarxa Jove de Trinitat, formada per entitats i equipaments que treballen amb joves del territori (Servei de Dinamització Juvenil de Trinitat Vella i Baró de Viver; educadors A partir del carrer; Punt d'Atenció i Informació a la Dona; Punt d'Informació Juvenil Garcilaso; Programa Jove, Informa't i Participa; Espai Via Barcino i la Sala Jove de Trinitat Vella). El treball en xarxa és bàsic per treballar amb els joves i per fer activitats que cobreixin les seves necessitats formatives i de lleure. La Xarxa du a terme activitats conjuntes i també difon les activitats que organitzen els diferents serveis.</p> <p>Des del maig de 2012, hi ha a la biblioteca una educadora 18 hores setmanals que ajuda en temes d'infants i joves: ajuda a intervenir en els conflictes i és el punt d'enllaç amb els joves i la Xarxa Jove. També permet al personal de la biblioteca aprendre a intervenir amb els joves i a fer projectes adequats per a ells.</p>
Punts forts i punts feble	<p>Punts forts:</p> <ul style="list-style-type: none"> – El treball diari amb un grup de joves permet generar vincles de confiança entre la biblioteca i els joves i que els conflictes diaris disminueixin. El treball amb la Xarxa Jove permet realitzar i participar en diferents projectes i activitats de dinamització juvenil que ajuden a desvincular la imatge de la biblioteca com aquell lloc on «només es va estudiar». Permet generar diàlegs amb ells i treballar perquè la convivència a la biblioteca sigui l'adequada per a tothom. <p>Punts febles:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tenen a veure sobretot en els perfils professionals, ja que treballar en aquests tipus de barris i usuaris fa que la biblioteca tingui una clara funció educativa i social, i no tothom té el perfil i les eines per dur a terme aquesta funció.
Col·laboracions en l'àmbit de joventut, municipal o supramunicipal	<p>La majoria d'entitats que formen part de la Xarxa Jove de la Trinitat estan vinculades en l'àmbit de joventut del districte de Sant Andreu de Barcelona.</p>
Com extrapolar aquesta experiència a altres serveis (per tenir-ho en compte...)	<p>En el aquest cas, s'han trobat que des del principi ha calgut treballar amb xarxa per poder dur a terme el treball amb els joves que venien a la biblioteca. La col·laboració amb entitats, serveis i equipaments que treballen amb aquests usuaris és bàsica i molt important ja que molts d'ells poden oferir activitats, formació, etc. que la biblioteca no pot oferir. És bàsica la coordinació i la comunicació.</p> <p>És molt important fer visible la biblioteca en les diferents activitats que es fan amb altres serveis (a Trinitat Vella ha servit que ens veiessin participant o donant suport). També és veritat que el barri de Trinitat Vella és «petit» i permet un tracte molt directe amb els usuaris. Potser en biblioteques d'àmbit territorial més gran (per exemple, les de districte en el cas de Barcelona ciutat) aquesta feina pot costar una mica més.</p>
Enllaç Biblioteca Virtual	<p>Biblioteca J. Barbero Trinitat Vella de Barcelona.</p>
Altres URL a destacar	<p>www.bcn.cat/bibtrinitatvella www.facebook.com/bibtrinitatvella</p>

Biblioteca Central	Igalada
Descripció del projecte joves	<p>Club de lectura per a joves i crossovers: «Territori Fantàstic»: Trobada dels que feien 15 anys els mesos d'abril i maig del 2014 coincidint amb la celebració del 15 anys de la inauguració de la biblioteca.</p> <p>Club de Lectura amb materials de lectura fàcil amb els nois i noies de l'escola d'educació especial, nivell TVA (transició a vida adulta, nois i noies amb dificultats cognitives d'entre 16 a 20 anys). Projecte en col·laboració amb l'Escola Àuria d'Igalada.</p> <p>Projecte en col·laboració amb els instituts pels treballs de recerca: «Aprenem a Investigar»: presentació de la Biblioteca Virtual i visita a la col·lecció local i fons especials de la biblioteca.</p>
Punts forts i punts febles	<p>Punts forts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implicar els joves en tasques de la biblioteca: participar en les compres, fer recomanacions al Facebook (joves participants al club de lectura). - Participar en nom de la biblioteca en concursos de bibliotràilers organitzats per la Generalitat o la Diputació de Barcelona. - Col·laborar amb una entitat molt potent a Igalada en l'àmbit d'educació especial com és la Fundació Apinas amb la seva Escola Àuria. Donar sortida als material de LF. - Conèixer de primera mà com els joves que han crescut amb la biblioteca del seu municipi veuen el servei. - Apropar els joves a la biblioteca per mitjà de visites escolars organitzades. Col·laborar amb els instituts. Mostrar els recursos de què disposa la biblioteca (virtuals i físics). <p>Punts febles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Baixa participació, mostres de joves poc diversificades. - Activitats no obertes al públic, concentrades en la col·laboració amb altres entitats. - No implicar la Kaserna com a equipament municipal molt potent en tasques de joventut i promoció d'activitats.
Col·laboracions en l'àmbit de joventut, municipal o supramunicipal	<p>Ajuntament d'Igalada.</p> <p>Escola Àuria.</p> <p>Diversos instituts d'Igalada i de l'Anoia.</p>
Com extrapolar aquesta experiència a altres serveis	<p>Fer clubs de lectura de lectures obligatòries als instituts, com una activitat complementària per guanyar punts o millorar la nota (s'ha fet una prova pilot: juntament amb una mestra d'institut es va fer un club de lectura del Mecanoscrit del segon origen de Manuel de Pedrolo, que era lectura obligatòria, i van venir a fer l'activitat del club de lectura a la biblioteca per millorar la nota del treball).</p> <p>Buscar col·laboracions en les activitats que fa la Kaserna (sessió d'espais, etc.).</p>
Enllaç Biblioteca Virtual	<p>Biblioteca Central d'Igalada.</p>
Altres URL a destacar	<p>www.apinas.cat</p> <p>Facebook de la biblioteca</p> <p>Biblioteca Central</p>

Biblioteca Municipal	Manlleu
Descripció del projecte amb joves	<p>Tres projectes amb joves:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Serpent de Llibres: la bibliotecària i una dinamitzadora de lectura van tots els centres de secundària dos cops per curs a recomanar 3 novel·les juvenils, 1 còmic i 1 poema a totes les classes de 1r i 2n d'ESO. S'expliquen els inicis dels llibres i no els finals. - Grup de Superlectors: uns 20 joves de 12 a 17 anys, lectors habituals, formen part del grup que assessora en les compres de novel·les juvenils de la biblioteca. - Aprenentatge / Servei a la Biblioteca, en col·laboració amb l'escola La Salle Manlleu (projecte de treball en equip a 4t d'ESO). Han sorgit dos projectes: Campanya de dinamització de la secció de viatge i Ruta literària «Veus de Manlleu».
Punts forts i punts febles	<p>Punts forts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presència de la biblioteca als centres escolars, reforç de la relació instituts/ biblioteca. - Millor relació joves/biblioteca. - Es fa una acció de fomentar la lectura per a joves de forma universal: tots els joves tenen accés a la recomanació de lectures no obligatòries (és important en societats molt heterogènies). - Els joves participen en l'organització interna de la biblioteca. - Els projectes es fan sota la mirada jove. <p>Punts febles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els préstecs de lectura jove no augmenten gaire, cal tenir en compte també altres condicionants externs. - Els joves són poc constants i els manca persistència, cal anar-los molt al darrere.
Col·laboracions en l'àmbit de joventut, municipal o supramunicipal	<p>Treball conjunt amb l'Àrea d'Educació de l'Ajuntament i tots els centres de secundària de la ciutat. Recentment també s'hi ha implicat l'agent LIC del territori (XTEC).</p> <p>Ràdio Manlleu (els joves hi van a recomanar lectures).</p>
Enllaç Biblioteca Virtual	<p>Biblioteca Mossèn Blancafort i Bisbe Morgades de Manlleu.</p>
Altres URL a destacar	<p>www.bibliotecamanlleu.cat http://serpentdelibres.blogspot.com.es www.facebook.com/pages/Superlectors/242235475969998 http://rutaliterariamanlleu.wordpress.com</p>

Biblioteca Sant Valentí	Navarcles
<p>Descripció del projecte amb joves</p>	<p>La nova biblioteca de Navarcles no té cap projecte específic per a joves, però al novembre 2013 es detecta que els joves de Navarcles no tenen hàbits de biblioteca i és quan comencen a pensar diverses accions per donar-li la volta. Fa anys es va crear un centre per a joves, el Katna, un dels objectius era justament apartar els joves de la biblioteca perquè no generessin «problemes». A partir d'aquesta situació es comencen a generar contactes per establir noves dinàmiques. La nova biblioteca i el punt jove Katna ara comparteixen espai dins el Centre Cultural La Creueta.</p> <p>Projectes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crear complicitats i enllaços entre els joves que van al Katna i la biblioteca. - S'engega un projecte de coneixement de la biblioteca a través de tots els cursos d'ESO de l'Institut (set. - des. 2014) i sessions formatives sobre què els ofereix la biblioteca a través de diversos cursos o tallers amb públic jove: Curs gradua't (per treure's l'ESO), tallers i cursos diversos. - S'inicia un cicle de tertúlies - xerrades viatgeres, «Navarclins voltant pel món» en què diversos joves (25-35 anys) expliquen les seves estades a l'estranger en àmbits de cooperació internacional, estudis o treball. És una xerrada amb periodicitat mensual (des. 2013 - juny 2014). - A l'IES de Navarcles no fan batxillerat, s'ha contactat amb l'IES de Sant Fruitós, adscrit al de Navarcles per ser un punt més per poder fer l'assignatura Pràctiques a l'empresa. S'ha contactat amb l'IES de Navarcles per ser un punt més per al seu projecte Roda. I s'ha ofert l'espai del Celobert al grup del taller de teatre de l'Institut. - Amb l'excusa del primer aniversari de l'equipament, tots els que comparteixen espais dins el CCC han filmat un Lipdub.
<p>Punts forts i punts febles</p>	<p>Punts forts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tenir el Punt d'Informació Juvenil al costat de la biblioteca, un nou equipament amb un munt d'espais i moltes possibilitats. <p>Punts febles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La mala percepció que tenen els joves de la biblioteca.
<p>Col·laboracions en l'àmbit de joventut, municipal o supramunicipal</p>	<p>S'han iniciat reunions periòdiques amb el Punt Jove Katna per tal d'establir dinàmiques conjuntes. També s'han iniciat contactes amb l'Institut de Navarcles i l'Institut de Sant Fruitós. I periòdicament s'enllacen amb el Facebook els grups diversos i les entitats, i es fa ressò quan algun jove és protagonista (minientrevistes).</p>
<p>Com extrapolar aquesta experiència a altres serveis</p>	<p>Com a extrapolar aquesta experiència a altres serveis (per tenir en compte...) El cicle «Navarclins voltant pel món» es va pensar per a un públic de 18 - 30 anys i, en canvi, ve un públic de més de 30 anys. Caldrà pensar alguna altra activitat per a aquest públic més jove.</p>
<p>Enllaç Biblioteca Virtual</p>	<p>Biblioteca Sant Valentí de Navarcles</p>
<p>Altres URL a destacar</p>	<p>www.lacreueta.cat www.facebook.com/bnavarcles</p>

Biblioteca Antonio Martín	El Prat de Llobregat
Descripció del projecte amb joves	<p>Bufet Llibre és l'espai dedicat al públic jove de la biblioteca, ja que és un públic majoritari, però que la utilitza bàsicament com a lloc per estudiar i fer treballs, individualment o en grup. El Bufet Llibre sorgeix amb la idea i el propòsit d'atraure'ls cap a la lectura i ampliar l'ús exclusivament acadèmic que fan de l'espai.</p> <p>La voluntat ha estat crear un espai d'interès juvenil, aportant continguts atractius per a la comunitat jove: llibres de fantasia, terror, ciència-ficció, revistes, exposicions temàtiques, guies de lectura i recomanacions de llibres, música i recursos electrònics... Crear un racó on poder descobrir que la biblioteca pot oferir molt més que un centre d'estudi permanent.</p> <p>El Bufet Llibre també aplega altres projectes adreçats als joves, com són el Club del Còmic, que es porta a terme en col·laboració amb Joves.Prat en les dependències del Lloro i en el marc del Pla de Foment de la Lectura del Prat; Modulacions, que programa exposicions de joves artistes locals juntament amb el Programa d'Arts Visuals UNZIP i Joves.Prat; i el cicle de Piulades Musicals, en col·laboració amb La Capsa], Joves.Prat i entitats musicals i educatives del Prat. Decoració de l'Espai, cada sis mesos un grup de joves pinten els vidres de l'espai.</p> <p>Altres projectes pendents d'incorporar: Paraula poètica i Lectures psicotròniques.</p>
Punts forts i punts febles	<p>Punts forts:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Treball en xarxa amb altres agents culturals. – Equip de treball molt motivat. – Creació d'un grup de treball transversal amb joves en l'àmbit cultural en el municipal aquest any. <p>Punts febles:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poc recorregut en el temps del projecte. – Poc pressupost per a la compra de fons. – Poca visibilitat del nou servei entre els joves.
Col·laboracions en l'àmbit de joventut, municipal o supramunicipal	<p>La biblioteca col·labora amb el Servei de Joventut El Lloro, Projecte Antenes als instituts; Departament d'Educació; Escola d'Arts del Prat; Programa d'Arts Visuals: UNZIP; La Capsa] Projecte Cultural. Ajuntament del Prat; Escola Municipal de Música i Cèntric Espai Cultural.</p>
Enllaç Biblioteca Virtual	<p>Biblioteca Antonio Martín del Prat de Llobregat.</p>
Altres URL a destacar	<p>www.biblioteca.elprat.cat; Bufet Llibre; Club del Còmic; Piulades musicals; Modulacions i Recomanacions per estar al dia.</p>

Biblioteca Districte 3	Terrassa
Descripció del projecte amb joves	<p>Parelles TIC: és un projecte d'aprenentatge l'objectiu del qual és formar persones adultes en les noves tecnologies. Les sessions formatives van a càrrec dels joves de l'Institut Can Jofresa de Terrassa. Es basa a formar parelles (adult-jove) per compartir els coneixements informàtics. Els estudiants fan de professors d'informàtica i els adults fan d'alumnes.</p>
Punts forts i punts febles	<p>Punts forts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Donar una resposta a una demanda de cursos d'informàtica per part d'una part de la població. - Fer conscients els joves de les seves capacitats, i potenciar la seva autoestima i la comunicació. - Contribuir al coneixement mutu de les diferents realitats personals. <p>Punts febles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Falta de compromís per part d'algun jove.
Col·laboracions en l'àmbit de joventut, municipal o supramunicipal	<p>Col·laboració de l'INS Santa Eulàlia. Es van fer sessions informatives i de seguretat a Internet a l'institut.</p> <p>Col·laboració del Cos de seguretat de Mossos d'Esquadra. Hi van participar mitjançant les xerrades de seguretat a Internet, en què explicaven als joves els perills inadvertits que comporta l'ús d'Internet.</p>
Com extrapolar aquesta experiència a altres serveis	<p>Per donar a conèixer el nostre projecte es poden fer xerrades informatives a diferents centres educatius per ampliar el nombre de joves amb disponibilitat per impartir classes a adults.</p> <p>D'altra banda, cal explicar el projecte a la resta de biblioteques de la XBM mitjançant l'elaboració d'un tutorial on s'expliqui com portar a terme aquesta iniciativa.</p>
Enllaç Biblioteca Virtual	Biblioteca Districte 3 de Terrassa.
Altres URL a destacar	<p>www.terrassa.cat/biblioteques http://blogs.terrassa.cat/biblioteques/ www.facebook.com/bct.xarxa www.youtube.com/user/bctxarxa https://picasaweb.google.com/107744837155741873188</p>

Biblioteca Torres i Bages	Vilafranca del Penedès
Descripció del projecte amb joves	<p>Operació Còmic és una iniciativa transversal que es va iniciar el 2008 entre el Servei de Cultura i l'Oficina Tècnica de Joventut de l'Ajuntament de Vilafranca i la Biblioteca Torres i Bages.</p> <p>Els objectius eren principalment sensibilitzar i fomentar el gust per la lectura i la creació artística, atreure i donar a conèixer els serveis de la biblioteca al públic jove i promoure l'art del còmic entre els joves i oferir-los un espai on poder presentar les seves propostes creatives.</p> <p>Actualment els objectius són:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promoure l'art del còmic entre els joves. - Oferir un espai als joves creadors on poder presentar les seves propostes creatives. - Donar a conèixer a la població jove aquesta forma d'expressió artística. - Promoure la lectura de còmics entre el públic jove.
Punts forts i punts febles	<p>Punts forts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dinamització de la secció de còmics de la biblioteca. - Donar visibilitat al gènere literari del còmic. - Mostrar la creativitat dels joves. - Col·laborar amb entitats locals relacionades amb joventut. <p>Punts febles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cal millorar la difusió / participació. - Cal fidelitzar el públic jove. - Pressupost baix per a premis (es compensa amb patrocinis).
Col·laboracions en l'àmbit de joventut, municipal o supramunicipal	Es coorganitza amb el Servei de Joventut de l'Ajuntament de Vilafranca i també hi col·labora l'Escola d'Art Municipal Arsenal.
Com extrapolar aquesta experiència a altres serveis	Es podria fer una versió de concurs sobre relat curt / missatges de mòbil / bibliotràilers.
Enllaç Biblioteca Virtual	Biblioteca Torres i Bages de Vilafranca del Penedès
Altres URL a destacar	Notícia a «La Fura»

Annex 3. Abstracte de l'estudi: «Actituds i expectatives dels joves vers la biblioteca pública»

A continuació, a tall de resum o recapitulació d'aquest document de treball, us oferim les idees principals que conté l'estudi de joves organitzades per àmbits de treball. Si necessiteu més informació, podeu sol·licitar-la contactant amb la Unitat d'Estadístiques i Qualitat de la Gerència de Serveis de Biblioteques.

En l'àmbit dels serveis, es destaca que els joves perceben els serveis de la biblioteca com a poc útils per a ells. Troben l'horari de la biblioteca molt limitat; falta adequació d'horaris als seus bioritmes i necessitats del moment; la variabilitat d'horaris entre unes biblioteques i altres provoca confusió. Refusen el concepte d'autoaprenentatge perquè és individual. Quant al préstec, l'usen poc (cerquen i troben la informació a Internet); consideren que les penalitzacions per retard són massa laxes. Són crítics amb el servei d'Internet i Wi-Fi; valoren la comoditat que a la biblioteca hi hagi accés a la xarxa però troben que és un servei saturat, que es fa un mal ús dels ordinadors disponibles, que no es controla el temps de connexió... Demostren un gran desconeixement de l'oferta de serveis de la XBM, començant pels avantatges del carnet i acabant per la Biblioteca Virtual. Valoren les sales d'estudi (molt sol·licitades en èpoques d'examen) i les bústies de retorn de préstec (el lliurament impersonal els allibera de la responsabilitat).

En l'àmbit de la col·lecció, es mostra que els joves valoren les col·leccions de les biblioteques perquè són de molta qualitat, hi troben molta varietat i és un estalvi de recursos personals. Però, alhora, els joves diuen que a les biblioteques hi ha pocs llibres d'actualitat, poca especialització i poca mostra de lectures «de moda». Demanen que es dupliquin exemplars de lectures obligatòries. Desconeixen el fons d'autoformació o el de llengües, per exemple, que seria d'interès sobretot pels que busquen feina o els ni-ni. Perceben el fons de música com a poc actualitzat (la seva font és Internet). No s'espera ni es desitja que s'inverteixin diners en àmbits com els videojocs ja que consideren que va en detriment, per exemple, de la compra de novel·les actuals.

En l'àmbit dels espais, ens diu que els joves reclamen un lloc on trobar-se, de manera espontània i informal. Alguns consideren que a la biblioteca hi ha un silenci excessiu, unes normes i una rigidesa que no els agrada i busquen un espai que faciliti la trobada i la interacció dels individus, en zones pensades per a ells (espais de llibertat). Però, alhora, els estudiants busquen poder-se concentrar i fer treballs en grup, ja que els espais disponibles en l'àmbit familiar no són suficients. Hi ha una demanda general d'adaptació dels horaris als seus ritmes d'estudi (bàsicament nocturn en èpoques d'exàmens).

En l'àmbit de les activitats, ens diu que els joves no pensen que a la biblioteca s'hi faci res per a ells. Hi tenen continguts allunyats dels seus interessos, programació només per a nens i adults. Associen la biblioteca a cultura (en un sentit negatiu, de temple del saber, avorrit i llunyà). Molts reconeixen que són lluny del plaer de llegir a causa de l'avorriment de les lectures escolars (només alguns joves treballadors s'han reconciliat amb el gust per la lectura). Quan se'ls pregunta, proposen activitats útils per a ells, acord amb les seves aficions (cuina, fotografia, viatges) o necessitats (sortides universitàries, idiomes, recerca de feina). Reclamen un model allunyat del mestre/alumne, conferenciant/oient. Un model massa acadèmic i seriós genera resistèn-

cia: cal passar a un model interactiu, on els joves decideixin des del principi què volen fer i com ho volen fer, i participar-hi des de la creació a l'execució.

En l'àmbit de la comunicació, ens revela que els joves no reben cap tipus de comunicació de la biblioteca, ni tan sols els avisos de cortesia. Mostren un total desconeixement de la Biblioteca Virtual i dels perfils de les biblioteques a les xarxes socials. Voldrien poder rebre informació (d'activitats, de col·lecció...), però seleccionant molt bé què volen rebre i què no (els molesta molt el «soroll»). Estan molt interessats a conèixer els avantatges del carnet (descomptes), ja que ho desconeixen completament. També demostren interès quan se'ls comunica àmpliament els serveis de què disposen a través de la biblioteca pública, que a priori perceben com a poc interessants per a ells. Proposen una comunicació que cridi l'atenció, impactant, atractiva, perquè s'ho mirin i valorin quin benefici poden treure d'aquella activitat programada o aquell fons. L'estudi proposa que les biblioteques siguin proactives en la comunicació, que potenciïn la interacció i facin arribar la informació de forma adaptada a cada target.

Tot i que a l'estudi de joves no es parla explícitament de recursos humans, els joves són molt crítics en general amb el personal de les biblioteques. Escoltant les gravacions de les sessions, se senten comentaris del tipus «sempre et miren malament», altres joves diuen que a les biblioteques el personal és «poc amable» o que no responen a les seves expectatives (perquè «són antipàtics»). Es conclou que per poder connectar millor amb el públic jove el personal hauria de poder mostrar una altra actitud, lluny d'aquest estereotip que ells projecten (aquella antiga visió del bibliotecari antipàtic, desagradable, que no té res a veure amb la realitat).

**Diputació
Barcelona**

| Àrea de Presidència

Gerència de Serveis de Biblioteques

Comte d'Urgell, 187

08036 Barcelona

Tel. 934 022 545

gs.biblioteques@diba.cat

www.diba.cat/biblioteques

**Mancomunitat
de Catalunya**